

ÎNCHEIERE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a avocatului parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan, admis apelul declarat de Primăria mun. Chișinău, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 februarie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 26 iulie 2013, avocatul parlamentar Tamara Plămădeală a depus în interesele Larisei Țurcan cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 27 mai 2013, prin dispoziția Primarului mun. Chișinău nr. 377-d, s-a dispus înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului proprietate municipală și eliberarea terenului ocupat abuziv din str. M. Sadoveanu.

Menționează că Larisa Țurcan, considerând actul în cauză ca fiind unul ilegal, s-a adresat avocatului parlamentar cu o petiție, solicitând acordarea suportului necesar în apărarea drepturilor omului și anularea dispoziției nominalizate.

Susține că din materialele dosarului rezultă că Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, în anul 2010, au înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Damanto-Grup” SRL, administrator al căreia este Larisa Țurcan, prin care au solicitat înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului proprietate municipală prin demolarea construcțiilor samavolnice și eliberarea terenului ocupat abuziv, în calitate de intervenient accesoriu fiind atrasă Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului a Primăriei mun. Chișinău, iar alte subdiviziuni ale Primăriei mun. Chișinău și ale Consiliului municipal Chișinău nu au fost parte la dosar.

Afirmă că Primăria a elaborat un plan de situație a terenului pentru salubritate și amenajare, care a fost coordonat și avizat cu Asociația de gospodărire a spațiilor verzi în persoana lui E. Haruță. Secția arhitectură și renovare a preturii a eliberat schema de amenajare și salubritate a terenului. Planul menționat de situație al terenului pentru salubritate și amenajare a fost vizat la 14 iulie 2009 de către viceprimarul mun. Chișinău, N. Grozavu, aprobat de către Pretorul sectorului Ciocana, coordonat cu Direcția municipală spații verzi, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, vice-pretorul sectorului Rîșcani și arhitectorul principal al sectorului Rîșcani.

Relatează că la 13 mai 2011, Judecătoria Economică de Circumscripție a respins acțiunea Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului municipal Chișinău și a admis acțiunea reconvențională a ÎM „Damanto-Grup” SRL, obligând Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău să elibereze decizia de dare în arendă a terenului cu suprafața 0,60 ha din parcul-pădure „Rîșcani”, autorizat prin dispoziția Preturii Ciocana mun. Chișinău nr. 01.10/114 din 08 iulie 2009.

Ulterior, la 13 octombrie 2011, Curtea de Apel Economică a admis apelul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău, a casat hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 13 mai 2011 și a emis o nouă hotărâre, prin care a obligat ÎM „Damanto-Grup” SRL să înlăture obstacolele în folosirea terenului proprietate municipală prin demolarea construcțiilor samavolnice și eliberarea terenului ocupat abuziv, amplasat în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, cu suprafața de 0,60 ha.

Remarcă că decizia Curții de Apel Economice din 13 octombrie 2011 a fost atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, care la 01 martie 2012, a admis recursul, a casat decizia Curții de Apel Economice din 13 octombrie 2011 în partea admiterii cererii Consiliului și Primăriei mun. Chișinău de demolare a construcțiilor SRL „Damanto Group” și a menținut în această parte hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 13 mai 2011.

Menționează că în legătură cu faptul că pentru unii reprezentanți ai primăriei nu a fost clar conținutul deciziei, avocatul parlamentar a solicitat Curții Supreme de Justiție să ofere o explicație referitor la decizia din 01 martie 2012.

Astfel, în încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 august 2012 a fost menționat că din analiza deciziei solicitate a fi explicate rezultă clar că cerința Primăriei și Consiliului municipal Chișinău privind demolarea construcțiilor samavolnice și eliberarea terenului ocupat abuziv a fost respinsă pe motiv că acțiunile SRL „Damanto-Grup” nu pot fi calificate ca abuzive și samavolnice, nefiind probate tragerea acestora la răspundere administrativă pentru aceste fapte.

Susține că în luna martie 2013, Judecătoria Economică de Circumscripție a eliberat titlul executoriu contrar prevederilor actelor instanțelor de judecată.

Afirmă că în hotărârile judecătorești menționate nu s-a decis admiterea cererii Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului municipal Chișinău cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului proprietate municipală prin demolarea construcțiilor samavolnice și eliberarea terenului ocupat abuziv din str. M. Sadoveanu, cu suprafața de 0,60 ha.

Titlul executoriu a fost eliberat Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare, care nu a fost parte în litigiul în instanța de judecată și, respectiv, nu a avut nici un drept legal de a cere instanței de judecată eliberarea unui titlu executoriu.

Invocă că cererea Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului municipal Chișinău a fost respinsă de instanța de judecată, astfel, nu este nici un temei juridic din partea primăriei să solicite eliberarea terenului, însă Pretura Rîșcani a executat această dispoziție și a demolat gardul din plasa metalică instalat pe un teren cu suprafața de 0,60 ha în parcul - pădure „Rîșcani” din str. M. Sadoveanu, sectorul Ciocana.

Mai invocă că în urma executării, petiționara a suferit prejudicii materiale și morale, deoarece aceste acțiuni au fost abuzive și cu exces de putere și executate contrar prevederilor legale de către o instituție de stat. Menționează că a suferit psihologic și fizic, fiind nevoită să solicite ambulanța la fața locului de 3 ori, viața și sănătatea acesteia a fost într-un pericol eminent.

Consideră că dispoziția Primarului mun. Chișinău nr. 377-d din 27 mai 2013, este emisa contrar prevederilor art. 120 al Constituției RM și deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2012.

Solicită recunoașterea violării drepturilor constituționale prevăzute de art. art. 53 și 120 din Constituția RM, anularea dispoziției Primarului mun. Chișinău nr. 377-d din 27 mai 2013 „Cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului proprietate municipală și eliberarea terenului ocupat abuziv, din str. M. Sadoveanu” și repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 februarie 2014 a fost admisă acțiunea, recunoscută violarea drepturilor constituționale prevăzute de art. art. 53 și 120 din Constituția RM ale Larisei Țurcan - administratorul ÎM „Damanto-Group” SRL, anulată dispoziția Primarului mun. Chișinău nr. 377-d din 27 mai 2013 „Cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului proprietate municipală și eliberarea terenului ocupat abuziv, din str. M. Sadoveanu” și încasată din bugetul Primăriei mun. Chișinău în beneficiul Larisei Țurcan cu titlu de prejudiciu moral suma de 10000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2014 a fost respins apelul declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan, admis apelul declarat de Primăria mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

La 10 iulie 2014, avocatul parlamentar Tamara Plămădeală a declarat în interesele Larisei Țurcan recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite și au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

Afirmă că decizia recurată este adoptată cu greșeli gramaticale și date eronate.

Menționează că instanța de apel, concluzionând că avocatul parlamentar pentru protecția dreptului copilului nu este în drept de a se adresa cu cereri de chemare în judecată în interesele terților, obiectul cărora exced competența legală a avocatului parlamentar specializat în protecția dreptului copilului, a interpretat eronat Legea cu privire la avocații parlamentari.

Susține că Legea nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997 cu privire la avocații parlamentari, în vigoare la acel moment, era o lege specială, care reglementa atribuțiile

a 4 avocați parlamentari egali în drepturi. Astfel, avocatul specializat în problemele de protecție a drepturilor copiilor are aceleași competențe ca ceilalți trei avocați parlamentari. Legea reglementa atribuțiile avocaților parlamentari la egal, fără a avea competențe speciale sau separate.

Afirmă că instanța de apel eronat a făcut trimitere la dispozițiile art. 28 al Legii enunțate, menționând că conform art. 28 alin. (1) al Legii menționate, avocatul parlamentar pentru protecția dreptului copilului dispune de dreptul de a sesiza instanța de judecată în vederea exercitării atribuțiilor sale statutare prevăzute la art. 4 din lege, pe când varianta corectă din lege prevede că în baza rezultatelor examinării cererii, avocatul parlamentar, de asemenea, este în drept să adreseze în instanța de judecată o cerere în apărarea intereselor petiționarului ale cărui drepturi și libertăți constituționale au fost încălcate. Or, avocatul parlamentar a intervenit pe marginea acestui caz, deoarece acest caz are legătură directă cu încălcarea dreptului copiilor la timpul liber, recreere și activități culturale prevăzut de art. 31 al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Acest litigiu se referă la un parc de joacă pentru copii, care a fost amenajat de Larisa Țurcan cu familia sa din resursele financiare proprii obținute din muncă timp de 11 ani peste hotare în Italia.

Invocă că concluzia instanței de apel precum că Larisa Țurcan, în calitate de administrator, nu este în drept de a exercita în nume propriu drepturile ce aparțin SRL „Damanto-Group”, inclusiv de a-și atribui statut de persoană vătămată în drepturi și nu dispune de calitatea de subiect cu drept de contestare în contencios administrativ, contravine legislației în vigoare și Statutului organizației.

Mai invocă că art. 5 al Legii contenciosului administrativ prevede ca subiect de drept de sesizare în contenciosul administrativ avocatul parlamentar, care, la sesizarea persoanei vătămate într-un drept al său, atacă actele administrative în condițiile Legii cu privire la avocații parlamentari. Or, această prevedere reglementează drepturile tuturor avocaților parlamentari de a sesiza instanța de contencios administrativ fără careva excepții.

Menționează că concluziile instanței precum că Larisa Țurcan nu este parte vătămată pe cazul dat, de asemenea, contravin normelor juridice, deoarece conform art. 2 al Legii contenciosului administrativ, se considera persoană vătămată într-un drept al său - orice persoană fizică sau juridică care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri. Dreptul la repararea prejudiciului îl au atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice. Persoanele juridice pot pretinde numai repararea prejudiciului patrimonial, pe când persoanele fizice au dreptul și la compensarea daunei morale. Dauna morală este o noțiune incompatibilă cu cea de persoană juridică, care constituie o formațiune fictivă, ce nu poate suporta, suferințe fizice și psihice.

Remarcă că prin dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 377-d din 27 mai 2013 Larisa Țurcan a fost obligată să demoleze parcul de joacă pentru copii cu intervenții și acțiuni forțate cu folosirea organelor de poliție, presa a adus atingere unor drepturi personale (dreptul la viață, la sănătate și la proprietate), cauzând daune morale nu SRL „Damanto - Group”, dar personal Larisei Țurcan. În urma intervențiilor reprezentanților administrației publice locale, Larisa Țurcan a fost lovită cu un pilon în

spate și în consecință, a suferit fizic și psihologic, fiind chemat serviciul de urgență (903), ulterior, ea a suportat cheltuieli materiale pentru tratament.

Afirmă că Constituția RM, la art. 53 alin. (1) garantează dreptul persoanei vătămate de a fi îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei pagubele. Acest drept este garantat prin instituirea unui control asupra actelor administrative, dar și a răspunderii patrimoniale a statului pentru vătămările aduse persoanelor prin fapte ilegale sau erori ale funcționarilor publici.

Susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra legalității actului administrativ.

Consideră că instanța de apel a examinat cauza, fiind părținitoare intereselor primăriei mun. Chișinău, luând în considerație numai argumentele reprezentantului administrației publice locale.

La 16 septembrie 2014 avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan a depus recurs suplimentar, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță pentru corectarea erorii procesuale, și anume atragerea în calitate de intervenient accesoriu a SRL „Damanto-Group”.

În motivarea recursului suplimentar a invocat că din eroare nu a fost atras în proces ca intervenient accesoriu și SRL „Damanto-Group” unde Larisa Țurcan este asociat, fondator cu titlu de proprietate, dar și administrator, considerând că această eroare poate fi corectată numai în prima instanță.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, la caz se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de avocatul parlamentar Tamara Plămădeală în interesele Larisei Țurcan se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari